

STALIŠČE IZS DO PREDLOGA ZVO-1I

Po trenutno veljavnih predpisih mora investitor pridobiti okoljevarstveno dovoljenje pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja. V predlogu ZVO-1I, ki ga je vlada potrdila in poslala v Državni zbor RS, pa je zapisana rešitev, po kateri bo okoljevarstveno dovoljenje potrebno pridobiti šele po že pridobljenem gradbenem dovoljenju. Na prvi pogled je rešitev super in se lahko vprašamo, kako to, da se je nismo spomnili že prej?

Ampak, ni vse tako lepo, kot sprva zglada. Za to, da se okoljevarstveno dovoljenje lahko izda, je potrebna dovolj visoka stopnja obdelave projektne dokumentacije, to je stopnja, ki je sedaj potrebna tudi za pridobitev gradbenega dovoljenja (projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja). Ker pa je Ministrstvo za okolje in prostor v javno razpravo poslalo osnutek novega Gradbenega zakona, po katerem naj bi gradbeno dovoljenje po vsebini postalo le še lokacijsko, saj se bo v njegovem okviru preverjala le še skladnost s prostorskimi akti, ne pa že tudi varnost in zanesljivost objektov, kot sedaj, zaradi česar naj bi bila zanj potrebna projektna dokumentacija bistveno skržena (samo na nivoju idejne zasnove) in iz okoljskega vidika zelo skopa, le ta ne bo zadoščala za izdajo okoljevarstvenega dovoljenja. Zato ministrstvo popravlja rešitev v Zakonu o varstvu okolja.

Po rešitvi v ZVO-1I bo investitor šele po pridobitvi gradbenega dovoljenja pričel s postopkom pridobitve okoljevarstvenega dovoljenja, torej tudi s seznanitvijo javnosti, pri čemer postopek ne bo nič drugačen, kot je sedaj. To pomeni:

- da bo prizadeta javnost v okoljski postopek vključena pozno (v najkasnejši možni fazi projekta), kar je v nasprotju z EU predpisi (direktivo 2010/75/EU, IED-Direktiva o industrijskih emisijah – celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja in direktivo 2012/18/EU – Direktivo o obvladovanju nevarnosti večjih nesreč), ki določata, da morajo države članice zagotoviti, da dobi prizadeta javnost zgodnjo in učinkovito možnost sodelovanja v postopkih izdaje okoljevarstvenega dovoljenja,
- da bo v primeru, da investitor okoljevarstvenega dovoljenja ne bo pridobil, moral spremeniti načrtovan objekt, izdelati novo projektno dokumentacijo in ponovno pridobiti gradbeno dovoljenje,
- razen v primeru, da država meni postopek pridobivanja in izdajanja okoljevarstvenega dovoljenja spremeniti v farso, v kateri bo imela prizadeta javnost samo formalno možnost sodelovanja v postopku izdajanja okoljevarstvenih dovoljenj, ne pa dejanske, ker bo pravnomočno gradbeno dovoljenje že izdano,
- dodatna težava lahko nastopi, ko investitor prične z gradnjo na podlagi gradbenega dovoljenja in brez okoljevarstvenega dovoljenja, kar ne bo prepovedano, in bomo v okolju priča naslednim investicijam, ko investitorji zaradi tega, ker ne bodo mogli pridobiti okoljevarstvenega dovoljenja, ne bodo mogli pridobiti tudi (obveznega) uporabnega dovoljenja,
- še ena dodatna težava lahko nastopi, to pa je sprememba okoljske zakonodaje v času med pridobitvijo gradbenega dovoljenja in pridobitvijo uporabnega dovoljenja, to pa je sprememba okoljskega predpisa, kar sploh ni redek pojav. V tem primeru bo investitor primoran pričeti prav na začetku in sicer z okoljsko predpresojo ter ponovnim postopkom pridobitve gradbenega dovoljenja (vključujoč izdelavo vse potrebne projektne dokumentacije).

Zaključimo lahko, da je z ZVO-1I in novim gradbenim zakonom predlagan postopek za investitorja izjemno tvegan, saj mu pravnomočno gradbeno dovoljenje še ne zagotavlja, da bo načrtovan objekt v resnici lahko obratoval.

Na podlagi tega lahko kot zavajajoče ocenimo tudi trditve Ministrstva za okolje in prostor, ki v podporo novemu gradbenemu zakonu navaja, da bo nova zakonodaja občutno zmanjšala investicijska tveganja in finančno razbremenila vlagatelje. V sedanjem sistemu je tveganje za investitorja objekta, ki

potrebuje okoljevarstveno dovoljenje, manjše, saj v primeru, da ne pridobi okoljevarstvenega dovoljenja, sploh ne zaprosi za gradbeno dovoljenje. Z novim sistemom časovnica ne bo nič krajša; vse postopke, potrebne za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja bo moral investitor prav tako izpeljati (po pridobitvi gradbenega dovoljenja), le da bo izid negotov.

Ugotovimo lahko, da zgodnja pridobitev gradbenega dovoljenja po predlogu iz osnutka novega gradbenega zakona ni primerna za objekte z vplivi na okolje, ki potrebujejo okoljevarstveno dovoljenje (proizvodne obrate, tovarne), ker je za investitorje kot tudi grajeno okolje preveč tvegana. Poleg tega ne prinaša skrajšanja časovnice in zmanjšanja stroškov.

Za skrajšanje postopkov umeščanja in dovoljevanja objektov z vplivi na okolje (tistih, ki potrebujejo okoljevarstveno dovoljenje, kot tistih, ki potrebujejo okoljevarstveno soglasje), spremembe prostorske in gradbene zakonodaje ne bodo zadoščale. Potrebne bodo korenite spremembe okoljske zakonodaje, h kateri pa ministrstvo navkljub deset let trajajočim opozorilom in pobudam (tudi z naše strani), ne pristopi.

Pripravila:

Projektna skupina IZS za varstvo okolja

Zanjo:

Vodja projektne skupine, mag. Bernardka Jurič